

TARİH BİLİMİ
ÜNİTESİNDEN SON 6 YILDA NE ÇIKTI?

SORU MODELİ	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Tarih Bilimine Giriş			1	1		
Tarih Yazıcılığı						1
Tarihin Diğer Bilimlerle İlişkisi		1				
Tarih Öncesi Çağlar						

1. Yozgat yakınlarındaki Alişar yerleşim yerinde yapılan kazılarda, madeni süs eşyaları ile çanak ve çömlekler bulunmuştur.

Bu bilgiler Alişar yerleşim yeri ile ilgili;

- I. tarihsel gelişime uygun bir süreç yaşandığı,
- II. Maden devirlerine geçildiği,
- III. farklı kültürlerden etkilendiği

durumlarından hangilerinin göstergesi olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Tarihsel gelişime uygun süreçte insanlar sırasıyla; TAŞ, TOPRAK ve MADEN'i işlemişlerdir.

Çözümlü Soru

2. Tarih olaylarının araştırılmasında dikkat edilecek özelliklerden bazıları şunlardır:
- I. Olayın geçtiği yerde araştırma yapılmalıdır.
 - II. Olaylar zamana, mekana ve konularına göre sınıflandırılmalıdır.
 - III. Olayın üzerinden belli bir zamanın geçmesi beklenmelidir.

Bunlardan hangilerinin olaylarda rolü olanların araştırmalar üzerindeki etkisinin azaltılmasına yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. Tarihi olaylar araştırılırken dikkat edilmesi gereken önemli bir husus kaynakların güvenilirliğidir. Çünkü günümüz teknolojisiyle geçmişe ait sahte bir belge hazırlanabileceği gibi yine geçmişe ait antika eserlerin de bir örneği yapılabilir.

Bu bilgilerde tarih olaylarının araştırılmasında uygulanan aşağıdaki yöntemlerden hangisinin öneminin vurgulandığı savunulabilir?

- A) Farklı kaynaklardan yararlanılmasının
B) Olayları geçtiği zamanın koşullarına göre değerlendirilmesinin
C) Olaylar arasında neden sonuç ilişkisi kurmasının
D) Olayın geçtiği yerde araştırma yapılmasının
E) Olayın üzerinden bir süre geçmesini beklemesinin

Çözümlü Soru

4. Tarihî olaylar devamlıdır. Bir zincirin halkaları gibi birbirlerini takip ederler. Bir olay kendisinden sonraki diğer bir olayı etkiler.

Bu genellemede tarihi olayların aşağıdaki özelliklerinden hangisinin öneminin vurgulandığı savunulabilir?

- A) Neden sonuç ilişkisi
B) Belgelere dayanma
C) Belli bir yerde yaşanma
D) Tekrarının olmaması
E) Belli bir zamanda gerçekleşme

5. Alacahöyük'te bulunan ve MÖ 2500 yıllarına ait olan kılıç, dünyanın en eski kılıcı olarak bilinmekteyken 1996 yılında Malatya-Aslantepe kazı bölgesinde bir prens veya yönetici mezarının içinde, MÖ 3300-3000 yıllarına ait, üzerleri işlemeli kılıçlar bulunmuştur.

Tarih biliminde bu bilgilere;

- I. paleografi,
- II. arkeoloji,
- III. kronoloji

bilimlerinin hangilerinden yararlanılarak ulaşıldığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve II E) II ve III

6. Tarih boyunca Hindistan, Anadolu ve Mezopotamya gibi bölgelerde birçok medeniyet kurulmuştur.

Hindistan, Anadolu ve Mezopotamya'da birçok medeniyetin kurulmasında bu bölgelerin;

- I. doğa koşullarının yaşama uygun olması,
- II. özgün bir kültüre sahip olmaları,
- III. göç ve ticaret yolları üzerinde bulunmaları

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

7. Aşağıdakilerden hangisinin Yeni Taş (Neolitik) Devri'ni, Orta Taş (Mezolitik) Devri'nden ayıran özelliklerden biri olduğu savunulabilir?

- A) Hayvan postlarının kullanılması
- B) Köy yerleşimlerinin kurulması
- C) Araç ve gereç yapılması
- D) Tabiattan meyve sebze toplanması
- E) Avcılık yapılması

Bu soruyu çözerken Tarih Öncesi Devirlerin özelliklerinden yararlanınız.

Çözümlü Soru

8. Birçok Tarihçiye göre,

- Yazının kullanılması ile İlk Çağ,
- Kavimler Göçü ile Orta Çağ,
- İstanbul'un Fethi ile Yeni Çağ,
- Fransız İhtilali ile Yakın Çağ başlamıştır.

Bu bilgilere bakılarak Tarihi Çağların başlayıp sona ermesinde aşağıdakilerden hangisinin temel alındığı savunulabilir?

- A) Uluslararası diplomatik ilişkilerin
- B) Ünlü devlet adamlarının
- C) Önemli toplumsal olayların
- D) Yapılan yeniliklerin
- E) Kentlerin el değiştirmesinin

1-B 2-C 3-A 4-A 5-E 6-D 7-B 8-C

İlk insan yerleşmeleri öncelikle ılıman iklim kuşağında ve tatlı su kenarlarında olmuştur.

1. **Deniz:** Tarih, insan topluluklarının geçmişteki yaşayışlarını, uğraşlarını, birbirleriyle ilişkilerini, yer ve zaman göstererek neden sonuç ilişkisi içerisinde inceleyen sosyal bir bilimdir.

İsmail: Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan bölgeye "Mezopotamya" denir. Bölge insanların temel geçim kaynağı tarım olup, Anadolu şehirleri ile ticaret yapmışlardır. Taş az olduğundan yapılan eserlerde kerpiç ve tuğla kullanılmıştır.

İsmail'in verdiği bilgilerde Deniz'in yapmış olduğu tarihin tanımında yer aldığı öğelerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnsan ilişkileri
- B) Neden-sonuç ilişkisi
- C) Yer
- D) Zaman
- E) İnsan topluluklarının yaşayışları

2. Tarihî olaylar belirli bir coğrafyada gerçekleşir ve bu coğrafyanın olayın oluşumu ve gelişiminde etkisi vardır. Bu nedenle olayların sebep ve sonuçlarının bütün yönleriyle anlaşılıp açıklanabilmesi için olayın geçtiği yerin bilinmesi gerekir.

Buna göre Osmanlı uygarlığını araştıran bir tarihinin aşağıdaki yerlerden hangisinde araştırma yapması beklenemez?

- A) Balkanlar
- B) İtalya
- C) Kuzey Afrika
- D) Suriye-Filistin
- E) Anadolu

3. Tarihî süreç içerisinde insan topluluklarını ilgilendirecek şekilde ortaya çıkan kısa süreli gelişmelere "olay", bu olayların sonuçlarına bağlı olarak ortaya çıkan uzun süreli gelişmelere ise "olgu" denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin "olay" kategorisinde yer aldığı savunulabilir?

- A) Sosyalizm, kapitalizm ve komünizm akımlarının yayılması
- B) Avrupa'da feodalitenin yıkılması
- C) Kanuniesasi'nin yürürlüğe girmesi
- D) İstanbul'un Türkleşmesi
- E) İslamiyet'in Kuzey Afrika'da yayılması

Çözümlü Soru

4. Kök Türk Kitabeleri'nde: "Ben ki Tanrı'nın izniyle tahta oturmuş Bilge Kağan. Sözümlü sonuna kadar dinle!..."

Atalarımız, Çin milleti ile komşu olmuşlar. Altını, gümüşü, ipekliyi sıkıntısızca veren Çinlinin sözü tatlı, ipekli yumuşak imiş... Bunlarla uzak kavimleri kendisine yaklaştırır, sonra kötülük edermiş... Bilge kişiyi, yiğit kişiyi sevmez, yürütmezmiş..." ifadeleri yer almıştır.

Kök Türk Kitabeleri'ndeki bu bilgilere ulaşılmasında;

- I. Epigrafi,
- II. Paleografi,
- III. Filoloji

bilim dallarından hangilerinden yararlandığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

5. Neolitik (Yeni Taş) Devir'de, yemek için çeşitli bitkiler yetiştirilmeye başlanmış, su kıyılarında birbirine bitişik evler yapılmış, taş alet ve silahlar daha kesici hale getirilmiş, bitki liflerinden giysiler yapılmıştır.

Bu bilgiler Neolitik (Yeni Taş) Devir ile ilgili;

- I. kullanılan alet ve silahların geliştirildiği,
 II. yazılı kültüre geçildiği,
 III. yaşamın kolaylaştırılmasına yönelik çalışmalar yapıldığı

durumlarından hangilerinin göstergesi olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
 D) I ve III E) I, II ve III

6. I. Mezarlar
 II. Saray kalıntıları
 III. Çanak ve çömlekler

Yukarıdaki buluntulardan hangilerinin tarihe kaynaklık yapmasında arkeoloji biliminin verilerinden yararlanıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) I, II ve III

Arkeoloji: Kazı bilimi demektir. Arkeologlar yeraltı ve sualtında tarihi araştırmalar yaparak tarih bilimine yardımcı olur.

7. Tarih öncesi devirlerde önce taş, sonra toprak daha sonra da madenden yapılan eşyalar kullanılmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) İnsanların bilgi ve deneyimlerinin giderek artmasıyla
 B) Toprak eşyaların saklama kabı olarak kullanılmasıyla
 C) İlk işlenen madenin bakır olmasıyla
 D) Taşın daha kolay şekillenmesiyle
 E) Bazı malzemelerin doğada daha fazla bulunmasıyla

Bu soruyu çözerken kullanılan araç ve gereçlerin özelliklerinin zamanla gelişmesi ve teknolojinin ilerlemesini dikkate alınız.

Çözümlü Soru

8. Bilim insanları İlk çağlarda yaptıkları gözlemler sonucunda ayın ve güneşin hareketlerine dayanan takvim sistemleri oluşturmuşlardır.

Buna göre takvimi icat eden ulusların aşağıdaki bilim dallarının hangisinde ilerledikleri savunulabilir?

- A) Teoloji B) Astronomi C) Sosyoloji
 D) Tarih E) Kimya

1-D 2-B 3-C 4-E 5-D 6-E 7-A 8-B

Çözümlü Soru

1. "Türk evladı ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır."

Atatürk'ün bu ifadelerinin aşağıdaki tarih yazım türlerinden hangisiyle ilgili olduğu savunulabilir?

- A) Öğretici Tarih
B) Kronik Tarih
C) Araştırmacı Tarih
D) Sosyal Tarih
E) Hikayeci Tarih

2. Aşağıdakilerden hangisinin tarih araştırmalarında kesin bilgiye ulaşılmasında etkili olduğu savunulamaz?

- A) Birinci elden kaynaklara ulaşılması
B) Sözlü kaynakların esas alınması
C) Bilginin belgelerle kanıtlanması
D) Olayın geçtiği yerde araştırma yapılması
E) Araştırmacının farklı kaynakları dikkate alarak çalışma yapması

Çözümlü Soru

3. İnsanlık tarihi, yazının kullanılması esas alınarak "Tarih Öncesi Devirler" ve "Tarihi Devirler" olarak iki döneme ayrılmıştır.

Bu ayrımın göre aşağıdakilerden hangisinin "Tarih Öncesi Devirler"de meydana geldiği söylenebilir?

- A) Kitabeler dikilmesi
B) Altın paranın kullanılması
C) Bakırdan silahlar yapılması
D) Papirüsten kağıt yapılması
E) İlk yazılı hukuk kurallarının hazırlanması

4. Tarihi olaylar; konusuna, mekana ve zamana göre sınıflandırılır.

Tarihi olayların sınıflandırılmasının amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Tarihi olayları gençlere sevdirmeye
B) Olayların araştırılması, öğrenilmesi ve öğretilmesini kolaylaştırma
C) İnsanların beklentilerine göre tarihi aktarma
D) Başarılı olay ve kişileri yüceltme
E) Tarihi olayları kayıt altına alma

Çözümlü Soru

5. Hititlerde anallar (yıllıklar), Kök Türklerde kitabeler, Osmanlılarda vakayinameler ve Ruslarda kroniklerin tutulmasının aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yazının bulunması
B) Diplomasinin gelişmesi
C) Takvimin bulunması
D) Tarih yazıcılığının başlaması
E) Hukuk kurallarının yazıya geçirilmesi

6. Birçok tarihi olay süreklilik gösterdiği gibi bazı olaylar da sebep sonuç ilişkisi içerisinde meydana gelir.

Tarihi olayların bu özelliği tarihi gerçekliklerin ortaya konulmasında aşağıdaki bilim dallarından hangisinden yararlanılmasını gerekli kılmıştır?

- A) Kronoloji B) Sosyoloji C) Coğrafya
D) Arkeoloji E) Antropoloji

7. Tarih, bir süreç içerisinde dünden bugüne ve bugünden yarına akan bir nehir gibidir.

Bu yargıda tarih olayların aşağıdaki özelliklerinden hangisine değinildiği savunulabilir?

- A) Belgelerle açıklanmasına
B) Neden sonuç ilişkisi içerisinde gerçekleşmesine
C) Belli bir yerde yaşanmasına
D) Tekrarının olmamasına
E) Belli bir zamanda gerçekleşmesine

8. Ateşin insanlar tarafından kontrol edilmesinin;

- I. tahıl öğütme taşları,
II. seramik kaplar,
III. madeni silahlar

gibi materyallerden hangilerinin yapımını kolaylaştırdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

9. Anadolu'da Kalkolitik Çağ'da, avcılık ve toplayıcılık önemini kaybetmiş, tarım önem kazanmıştır.

Bu bilgi Kalkolitik Çağ Anadolu ile ilgili aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) İnançların insanların uğraş alanlarını belirlediğinin
B) Su kenarlarının terk edildiğinin
C) Konargöçer yaşam tarzının benimsendiğinin
D) İnsanların yaşam tarzının değıştiğinin
E) Üretimin tüketimi karşılamadığının

10. Tarihi bir olayın değerlendirilmesi ve sonuca ulaştırılabilmesi için yapılan araştırma planına "yöntem" denir. Tarih bilimi kendine has bilimsel özellikleri ve yöntemleri olan sosyal bir bilim dalıdır.

Aşağıdakilerden hangisinin Tarih biliminin kullandığı yöntemlerden biri olduğu söylenemez?

- A) Verilerin gerçek olup olmadığını inceleme
B) Kanıtlanabilir nesnel bilgiler kullanma
C) Verileri sınıflandırma
D) Kaynakları inceleme
E) Olayları gözleme

Tarih Biliminin Yöntemi: 1K-4T
1K: Kaynak Arama
4T: Tasnif-Tahlil-Tenkit-Terkip

11. Mısırlılar, kullandıkları güneş yılına dayanan takvimde bir yılı 12 aya bölerek 365 gün olarak hesapladılar. Mısırlıların yaptığı takvim Roma İmparatoru Jül Sezar ve daha sonra Papa XIII. Gregorius tarafından yeniden düzenlenerek 1582'den itibaren dünya genelinde kullanılmaya başlanan Miladi takvim adını almıştır.

Bu bilgiler aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Dünyada tek bir takvimin kullanıldığının
B) Toplumların kendileri için önemli olayları takvim başlangıcı yaptıklarının
C) Takvimin değışik toplumların katkısıyla gelişim gösterdiğinin
D) Tarihte ilk takvimi Mısırlıların yaptığının
E) Yunan kolonilerinin takvimin Batı'ya taşınmasında etkili olduğunun

1-A 2-B 3-C 4-B 5-D 6-A 7-B 8-E 9-D 10-E 11-C

TEST-1 Soru-2

Tarihi olayların aktarılmasında objektifliğin sağlanması temel ilkedir. Olaylarda rolü olanlar söylemleri ile bilgileri değiştirebildikleri gibi araştırmacıları da yönlendirebilirler. Bu durumu engellemek için olayın üzerinden belli bir zamanın geçmesi beklenmelidir (Ortalama elli yıl). Böylelikle kişilerin araştırmalar üzerindeki etkisi azaltılabilir.

Cevap C

TEST-1 Soru-8

Tarihi Çağların; İlk Çağ, Orta Çağ, Yeni Çağ ve Yakın Çağ olarak isimlendirilmesinde "Yazının kullanılması, Kavimler Göçü, İstanbul'un Fethi ve Fransız İhtilali" gibi evrensel ve önemli toplumsal olaylar dikkate alınmıştır.

Tarih Öncesi Devirlerin isimlendirilmesinde ise yaygın olarak kullanılan malzeme dikkate alınmıştır. Örneğin taşların yoğun olarak kullanıldığı dönemler Taş Devirleri olarak anılmıştır. Madenin işlenmesiyle Maden Devirleri başlamış ve yaygın olarak kullanılan madenlere göre Bakır, Tunç ve Demir Devri isimlendirmeleri yapılmıştır.

Cevap C

TEST-1 Soru-4

Tarihî olaylar bir zincirin halkaları gibi birbirlerini sebep ve sonuçlarıyla takip eder. Bir olay; kendisinden sonraki diğer bir olayın nedeni, kendinden önceki bir olayın da sonucu olabilir.

Örneğin; II. Dünya Savaşı'nın nedenleri I. Dünya Savaşı'nın sonuçları arasında aranmalıdır. Savaşı kaybeden ülkelerle imzalanan ağır şartlar taşıyan antlaşmalar (Versay, Nöyyi) ile savaşta amacına ulaşamayan devletler (İtalya, Japonya) II. Dünya Savaşı'nın çıkmasında etkili olmuştur.

Cevap A

TEST-2 Soru-4

Epigrafi: Anıtlar üzerindeki yazıları ve kitabeleri inceler. Kitabenin dikildiği dönemin sosyal, siyasi ve ekonomik özelliklerini aydınlatılmasını sağlar.

Paleografi: Eski yazıların okunmasını sağlayan bilim dalıdır. Her devirde ayrı yazılar kullanıldığından bu yazıların okunması önemlidir.

Filoloji: Dünya üzerinde var olmuş dilleri inceler. Dillerin benzer özelliklerini, akrabalık bağlarını araştırır.

Yukarıdaki bilim dallarının alanları dikkate alındığında Orhun Kitabelerinin incelenmesi ve araştırılmasında bu bilim dallarından tarihçilerin yardım aldığı görülür.

Cevap E

TEST-2 Soru-8

Ayın, güneşin ve diğer gök cisimleri ile onların hareketlerini inceleyen bilim dalı gök bilimi olarak da nitelenen Astronomi'dir. Ay yılı ve güneş yılı esaslarına dayalı takvim sistemlerinin oluşturulması Astronomi'nin ilgi alanına girer.

Teoloji: Din bilimidir. Yeryüzünde kabul gören inanç sistemlerini araştırır ve inceler.

Cevap B

TEST-3 Soru-3

"Bakırdan silahlar yapılması" yazının kullanılmasından önceki "Tarih Öncesi Devirler"den Maden Devri'nde olmuştur. Diğer seçenekler ise Tarihi Devirlerin ilki olan İlk Çağ gelişmeleridir.

Yazı ilk kez Sümerler tarafından MÖ MÖ 3500'lerde kullanılmıştır. B seçeneği hariç (Altın paranın kullanılması MÖ 700) diğerleri yazının kullanılması ile doğrudan ilişkilidir.

Cevap C

TEST-3 Soru-1

Öğretici (Pragmatik) Tarih: Geçmiş olaylardan gelecek için ders çıkarma amacı güdülür. Olaylar ve kişilerden ilgi çekici şekilde söz edilerek toplumun ahlaki bakımdan gelişmesi amaçlanır. Yazar, mensup olduğu millete nasihatlar verir.

Atatürk'ün "Türk evladı ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır." sözü de Türk milletinin övülmesini içerir.

Cevap A

TEST-3 Soru-5

Hititlerde anallar (yıllıklar), Kök Türklerde kitabeler, Osmanlılarda vakayinameler, Ruslarda kronikler tarih yazıcılığına örnek gösterilebilir.

Anal: Hititlerde tanrılara hesap vermek amacıyla yazılan yıllıklar.

Vakayiname: Vakanüvislerce (resmi tarihçi) olayların, olayların oluş sırasına göre yazıldığı tarihsel yapıt.

Kronik: Olayların birbiri ardınca sıra ile yazıldığı kayıt.

Cevap D

2. ÜNİTE

UYGARLIĞIN DOĞUŞU VE İLK UYGARLIKLAR

Bu ünite de ne var?

- Mezopotamya Uygarlıkları
- Anadolu Uygarlıkları
- Mısır, İnan, Hint ve Çin Uygarlıkları
- Doğu Akdeniz Uygarlıkları
- Ege ve Yunan Uygarlığı
- İskender İmparatorluğu ve Roma Uygarlığı

UYGARLIĞIN DOĞUŞU ve İLK UYGARLIKLAR ÜNİTESİNDEN SON 6 YILDA NE ÇIKTI?

SORU MODELİ	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Mezopotamya Uygarlıkları						
Anadolu Uygarlıkları						1
Mısır, İnan, Hint ve Çin Uygarlıkları			1			
Doğu Akdeniz Uygarlıkları						
Ege ve Yunan Uygarlığı						
İskender İmparatorluğu ve Roma Uygarlığı						

1. İlk Çağ'da Anadolu'da kurulan uygarlıklardan olan Hititler, kralın otoritesini güçlendirmeye yönelik faaliyetlerde bulunmuşlardır.

Bu duruma Hititlerin;

- I. Pankuş Meclisi'nin yetkilerini kısıtlamaları,
- II. eyaletlere merkezden valiler atamaları,
- III. Tavananna unvanlı kraliçelere devlet yönetiminde görev vermeleri

faaliyetlerinden hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Bu soruyu çözerken soylulardan oluşan Pankuş Meclisi'nin özelliklerini dikkate alınız.

Çözümlü Soru

2. MÖ 323'te Büyük İskender, genç yaşta öldüğünde imparatorluk toprakları Makedonya'dan Mısır'a, Anadolu'dan Hindistan'a kadar uzanmaktaydı.

Bu sınırlara ulaşılmasının İskender İmparatorluğu'na;

- I. çok uluslu toplum yapısının oluşması,
- II. farklı kültürlerden etkilenilmesi,
- III. hazine gelirlerinin çeşitlenmesi

durumlarından hangilerini kazandırdığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. Uzun yüzyıllar boyu egemenlikleri altında bulundukları Anadolu'ya yerleşmeyen Romalılar; burada yollar, köprüler, hanlar ve hamamlar gibi birçok eser inşa etmişlerdir.

Romalıların bu faaliyetlerinin Anadolu'da;

- I. kent yerleşmelerinin bayındır hale gelmesi,
- II. ticari faaliyetlerin canlanması,
- III. halk arasında sınıf farklılıklarının oluşması

gelişmelerinden hangilerine ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

4. "Oniki Levha Kanunları"nın oluşturulması Roma uygarlığının aşağıdaki alanların hangisinde ilerlediğinin göstergesi olabilir?

- A) Yönetim B) Hukuk C) Sanat
D) Askeri E) Ekonomi

5. İlk Çağ'da Anadolu'da görülen bazı gelişmeler şunlardır:

- I. Fenike alfabesi ve Asur çivi yazısı kullanılmıştır.
- II. Tarım ve hayvancılık gelişmiştir.
- III. Kalıcı mimari eserler oluşturulmuştur.

Yukarıdakilerden hangileri Anadolu'nun dış kültürlerden etkilendiğinin göstergesi olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

6. Gediz ve Küçük Menderes nehirleri arasında kalan bölgede devlet kuran Lidyalılarda halkın çoğunluğu kırsal alanda köylerde yaşamıştır. Kral Yolu ile zenginleşen Lidyalılar, tarihte parayı ilk kez ödeme aracı olarak kullanan toplum olmuşlar ve ordularını da paralı askerlerden oluşturmuşlardır.

Lidyalılar ile ilgili verilen bu bilgilere bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Çok tanrılı dinlere inandıkları
B) Ticari etkinliklerin ekonomik refah getirdiği
C) Güvenlikleri için farklı arayışlara gittikleri
D) Halkın bir kısmının tarımsal faaliyetlerle geçindiği
E) Ticarete takas usulüne son vererek ticari faaliyetleri kolaylaştırdıkları

Çözümlü Soru

7. İlk Çağ Mısır Uygarlığında "papirüs" denilen bitki-den kâğıt yapılmış ve İlk Çağ'ın en büyük kütüphanelerinden İskenderiye Kütüphanesi inşa edilmiştir.

Yukarıdaki bilgiler ile aşağıdakilerden hangisi arasında doğrudan bir ilişki kurulabilir?

- A) Yönetimde ilah kral anlayışının olması
B) Bazı hayvanların ve Nil Nehri'nin kutsal kabul edilmesi
C) Tarihin ilk yazılı antlaşması olan Kadeş Antlaşması'nın yapılması
D) Bilimsel ve kültürel çalışmaların gelişmiş olması
E) Devlet işlerini katiplerin yürütmesi

8. Mezopotamya uygarlıklarında şehir devletlerine "site", yöneticilerine ise "ensi" yada "patesi" denilmiştir.

Buna göre yukarıdaki terimlerin aşağıdakilerden hangisi ile ilgili olduğu savunulabilir?

- A) İnanç sistemleri
B) Dil ve edebiyat
C) Siyasi örgütlenme
D) Tarım ve hayvancılık
E) Eğitim sistemleri

İlk Çağ'da bazı toplumlar (Sümerler, Yunanlılar) şehir devletleri şeklinde örgütlenmişlerdir.

9. Lübnan kıyılarında hüküm süren Fenikeliler, Akdeniz ve Ege Denizi kıyılarında koloniler kurmuşlardır.

Bu durumun Fenikelilere aşağıdaki alanların hangisinde üstünlük sağladığı savunulabilir?

- A) Mimari
B) Ticaret
C) Eğitim
D) Sanat
E) Hukuk

10. İlk Çağ uygarlıklarından İyonlarda demokratik bir idari ve toplumsal ortam oluşmuştur.

Bu ortamın aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Şehir devletleri arasında siyasi birliğin sağlanması
B) Koloniler arası ticaretin gelişmesi
C) Yönetimde tüm yetkilerin tek elde toplanması
D) Ordunun teknik gücünün artırılması
E) Özgün bilimsel çalışmaların yapılması

1-C 2-E 3-D 4-B 5-A 6-A 7-D 8-C 9-B 10-E

1. Kral Ticaret Yolu Efes'ten başlayıp tüm Anadolu'yu geçtikten sonra Mezopotamya'da Ninova'ya, buradan da Persepolis şehrine kadar uzanırdı.

Buna göre aşağıdaki uygarlıklardan hangisinin Kral Ticaret Yolu güzergahında olduğu söylenemez?

- A) Lidyalılar B) Asurlular C) İbraniler
D) İyonlar E) Persler

Bu soruyu çözerken Anadolu ve Mezopotamya'yı içine alan bir İlk Çağ haritasından yararlanınız.

2. Persler tarafından ülke genelinde haber alma ve posta teşkilatının kurulmasının aşağıdakilerden hangisini kolaylaştırdığı savunulabilir?

- A) Merkezi otoritenin sağlanmasını
B) Hukuk kurallarının yazılı hale getirilmesini
C) Eğitim faaliyetlerinin sistemleştirilmesini
D) Halkın yönetime katılmasını
E) Din adamlarının saygınlığının artmasını

Çözümlü Soru

3. Aşağıdakilerden hangisinin Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine kazandırdıkları arasında yer aldığı söylenemez?

- A) Yazının kullanılmaya başlanması
B) İlk yazılı hukuk kurallarının düzenlenmesi
C) Paranın kullanılmaya başlanması
D) Ay yılı esaslı takvimin ilk kez hazırlanması
E) İlk yazılı edebi eserlerin oluşturulması

4. **Ayşe:** Antik Çağ'da Yunanistan'da sınıf anlaşmazlıklarına son vermek amacıyla Dragon, Solon ve Klistenes gibi yöneticiler kanunlar koymuştur.

Rıza: Roma'da patrici ve plebler arasındaki sorunları çözmek için On İki Levha Kanunları hazırlanmıştır.

Bu diyaloga göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yaşanan sınıfsal çatışmaların ülkelerin yıkılmasına yol açtığına
B) Toplumsal çatışmaların hukuk bilincinin oluşmasını etkilediğine
C) Yunan uygarlığının Roma hukukunu etkilediğine
D) Sosyal sınıflaşmanın olmadığı ülkelerde hukuk anlayışının oluşmadığına
E) Toplumsal çatışmaların dış saldırılara yol açtığına

5. İlk Çağ'da Yunanistan'da; tarih, tıp, geometri, astronomi ve felsefe alanlarında çalışmalar yapılmış, bu dönemde Sokrates, Platon ve Aristoteles değerli eserler vermişlerdir.

Yunanistan'daki bu gelişmeler;

- I. dünya kültür ve uygarlığına önemli katkıda bulunulduğu,
II. kent devletleri halinde örgütlenildiği,
III. bilimsel çalışmalar yapıldığı

durumlarından hangilerinin göstergesi olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

6. MÖ 2300'lerde, Mezopotamya'da yazılı hukuk kuralları bulunurken, Anadolu'da o döneme ait yalnızca günlük işlerde kullanılan eşyalara rastlanılmıştır.

Bu bilgiye bakılarak;

- I. Uygarlıklar arasında kültürel etkileşim yaşanmıştır.
- II. Tarihi çağlara farklı uygarlıklar farklı zamanlarda geçmiştir.
- III. Mezopotamya'da uygarlık düzeyi Anadolu'dan daha ileridedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

İlk Çağ'da teknik ve teknolojik eksiklikler, ulaşım şartları vb. nedenlerle uygarlıklar arası kültür aktarımı sınırlı kalmıştır.

7. I. Sakarya vadisinde yaşayan Friglerde tarımsal faaliyetlerin gelişmesi
II. Mezopotamya'da kurulan Sümerlerin şehir devletleri şeklinde örgütlenmeleri,
III. Anadolu'da yapı malzemesi olarak taş ve mermerin kullanılması

Yukarıdakilerden hangileri coğrafyanın toplumların yaşantısına etkileri arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

8. Siyasi birliğin sağlanamadığı Yunanistan'da kültürel birliktelik görülmüştür.

Yunanlılarda kültürel birliğin olması;

- I. şehir devletleri halinde örgütlenilmesi,
- II. aynı etnik kökenden gelmeleri,
- III. düzenli olarak tüm şehir devletlerinin katılımıyla tanrıları adına spor yarışmaları düzenlemeleri

özelliklerinden hangileriyle açıklanabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Çözümlü Soru

9. Hititlerde resmi kayıtlar genelde Asur çivi yazısı ile tutulmuş, gündelik hayat ve dini metinlerde ise kendilerine özgü hiyeroglif yazısı kullanılmıştır.

Bu bilgi Hititler ile ilgili;

- I. Tarih Çağlarına geçtikleri,
- II. Mezopotamya uygarlıkları ile etkileşim içinde oldukları,
- III. çok tanrılı dinlere inanıldığı

durumlarından hangilerinin göstergesi olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

1-C 2-A 3-C 4-B 5-D 6-E 7-D 8-E 9-D

1. • Rahip kral anlayışı terkedilerek gücünü ordu-
dan alan mutlak monarşi yönetimi benimsen-
miştir.
- Dünyanın yedi harikasından biri olarak kabul
edilen Asma Bahçeleri'ni inşa etmişlerdir.
- Hammurabi döneminde büyük bir imparator-
luk hâline gelmişlerdir.

**Babillerin yukarıdaki özellikleri aşağıdakiler-
den hangisinin göstergesi **olamaz**?**

- A) Mimari ve çevre düzenlemesinde ilerledikleri-
nin
- B) Teokratik yönetim tarzının terk edildiğinin
- C) Hukuk kurallarını yazılı hale getirdiklerinin
- D) İçte ve dışta güçlü bir yönetim oluşturdukları-
nın
- E) Farklı milletlere hükmettiklerinin

Çözümlü Soru

2. İlk Çağ'da Mısır'ın en önemli gelir kaynağını tar-
ım ürünleri oluşturmuş ve topraklar kral adına iş-
lenmiştir. Bunun yanında memurların ve soylula-
rın da kendilerine ait topraklarının bulunduğu
dair belgelere rastlanılmıştır.

**Bu bilgiler, Mısır Uygarlığı ile ilgili aşağıdaki-
lerden hangisinin göstergesi olabilir?**

- A) Sınıflar arası çekişmelerin kanlı çatışmalara
neden olduğunun
- B) Rahip-kral anlayışının benimsendiğinin
- C) Yönetimde soyluların etkinliğinin giderek art-
tığının
- D) Özel mülkiyet anlayışının oluşmasında sosyal
yapının etkili olduğunun
- E) Ölümden sonraki yaşama inanıldığının

3. **Reyhan:** Arap Yarımadası'ndan Mezopotamya'ya
gelip yerleşen Akadlar, tarihte bilinen ilk
düzenli ordu sistemini oluşturdular.

Meryem: Akadların düzenli bir ordu kurmalarının
sonuçları neler olmuştur?

Reyhan: ----

**Meryem'in sorusuna Reyhan'ın cevabı aşağı-
dakilerden hangisi olabilir?**

- A) Bir çok millete hükmederek tarihte ilk impara-
torluğu kurdular.
- B) Ticaretin gelişmesi için Kral Yolu'nu inşa et-
mişlerdir.
- C) Tek tanrılı dinlerin yayılması için savaşmışlar-
dır.
- D) Halka yönetimde eşit haklar vermişlerdir.
- E) Askerliğin meslek olmasının önüne geçmiştir-

4. • Ana tanrıça Kibele'nin doğaya bereket verdi-
ğine inanmışlardır.
- Hayvan hikâyeciliğine (fabl) dayalı edebiyat
oldukça gelişmiştir.
- Tapetes denilen halı ve kilimleri oldukça ün-
lenmiştir.

**Friglerin yukarıdaki özelliklerine bakılarak aşağı-
dakilerden hangisine **ulaşamaz**?**

- A) Dokumacılıkta ilerlediklerine
- B) Rahip kral anlayışını terk ettiklerine
- C) Uğraş alanlarının inanç ve kültürlerini etkiledi-
ğine
- D) Hayvancılığın yaşamlarında önemli yer tuttu-
ğuna
- E) Tarım toplumu olduklarına

5. Mezopotamya'da piramide benzeyen tapınaklara ziggurat adı verilmiştir. İçinde tahıl ambarları, depolar, alışveriş yerleri de bulunan bu tapınaklar aynı zamanda okul olarak da kullanılmıştır.

Bu bilgilere göre zigguratların aşağıdaki alanların hangisiyle ilgili hizmet verdiği savunulamaz?

- A) Eğitim B) Toplumsal C) Ekonomi
D) Din E) Askeri

6. Çinliler yaptıkları buluş ve yeniliklerle dünya kültür tarihine önemli katkılarda bulunmuşlardır.

Aşağıdakilerden hangisinin Çinlilerin dünya kültür tarihine yaptığı katkılar arasında olduğu söylenemez?

- A) Barut B) Mürekkep C) Alfabe
D) Pusula E) Matbaa

7. İlk Çağ'da hüküm süren bazı krallar aynı zamanda başkomutan, başrahip ve başyargıç sıfatlarına da sahip olmuşlardır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Şehir devletleri şeklinde örgütlenilmesi
B) Sosyal sınıf ayrımlarının görülmemesi
C) Yönetimde demokratik uygulamaların görülmesi
D) Ordu millet anlayışının benimsenmesi
E) Hükümdarların halk üzerindeki otoritelerinin artması

8. Mısır'ın, etrafının denizlerle ve çöllerle çevrili olması İlk Çağ'da burada kurulan uygarlığın kültürel etkileşime kapalı kalmasında etkili olmuştur.

Mısır'ın bu özelliğinin;

- I. özgün bir medeniyet kurulması,
II. dış tesirlerden uzak kalınması,
III. yönetimde ilah kral anlayışının benimsenmesi

durumlarından hangileri üzerinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

Yenileme

Bu soruyu çözerken Mısır'ın coğrafi özelliklerini ve dönemin ulaşım şartlarını dikkate alınız.

9. İlk Çağ'da Yunanistan'da görülen;

- I. şehir devletleri halinde örgütlenilmesi,
II. arazinin tarıma elverişli olmaması,
III. koloncilik faaliyetlerine önem verilmesi,
IV. Olimpos Dağı'nda yaşadığına inanılan tanrılar için spor yarışmaları düzenlenmesi

durumlarından hangilerinin birbiriyle neden-sonuç ilişkisi içinde ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

Yenileme

Yunanlılar; ihtiyaç duydukları ürünleri temin etmek için Akdeniz kıyılarında ticaret kolonileri meydana getirmişlerdir.

10. • Urartular mezarlarını oda ve ev biçiminde yapılarak içine ölenlerin değerli eşyalarını da koymuşlardır.
- Orta Asya Türkleri ölülerini, değerli saydıkları atı ve kılıcıyla gömmüşlerdir.
- Mısır'da kralların cesetleri mumyalanarak piramit denilen anıt mezarlara gömülmüştür.

Bu bilgiler yukarıdaki uygarlıklarla ilgili aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Mimariye önem verdiklerinin
B) Madenleri işlemeyi bildiklerinin
C) Ölümden sonra hayatın devamına inandıklarının
D) Çok tanrılı inanca sahip olduklarının
E) Değişik toplumlarla etkileşime girdiklerinin

Bu soruyu çözerken mezarlara konulan eşyaların ne amaçlı konulduğunu dikkate alınız.

11. İlk Çağ'da Anadolu ve Mezopotamya verimli arazi yapısına sahip olduğu için sık sık istilalara uğramıştır.

Bu durumun ortaya çıkardığı;

- I. çeşitli kültürlerin kaynaşması,
II. değişik eserlerin yapılması,
III. siyasi birliğin sağlanamaması

sonuçlarından hangilerinin olumsuz olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

12. Ninova'da dünyanın bilinen ilk kütüphanesini kuran Asurlular, Anadolu'da oluşturdukları ticaret kolonileri ile çivi yazısını Anadolu'ya taşımışlardır.

Bu bilgiler Asurlular ile ilgili;

- I. Anadolu ile Mezopotamya arasında kültürel etkileşimi sağladıkları,
II. bilgi ve kültürün saklanmasına katkıda buldukları,
III. Anadolu'da tarihî devirlerin başlamasını sağladıkları

durumlarından hangilerinin göstergesi olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

İlk Çağ'da "göçler, savaşlar ve ticaret" kültür aktarımını hızlandırmıştır.

Çözümlü Soru

13. Anadolu'da; Hititlere ait İvriz ve Yazılıkaya kabartmaları, Lidyalılara ait Sardes harabeleri, Bergamalılara ait Zeus Tapınağı, Romalılara ait Aspendos Tiyatrosu bulunmaktadır.

Bu bilgiler Anadolu ile ilgili;

- I. sanatın gelişmesinde ekonomik etkinliklerin belirleyici olduğu,
II. kültürel zenginliğin farklı uygarlıkların katkılarıyla ortaya çıktığı,
III. mimarinin kültürel etkileşim yoluyla geliştiği

durumlarından hangilerinin göstergesi olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

1-C 2-D 3-A 4-B 5-E 6-C 7-E
8-C 9-D 10-C 11-C 12-E 13-B

TEST-1 Soru-2

İskender İmparatorluğu gibi çok geniş coğrafyalara hakim olan devletlerde bir çok farklı ulus ve kültür bir arada yaşar. Sınırların genişlemesi ülkelerde gelir ve giderlerin çeşitlenmesi ve artmasında da etkili olur.

Cevap E

TEST-2 Soru-9

Tarih Çağları yazının ilk kez kullanılmasıyla başlamıştır. Hititlerin yazıyı kullanmaları Tarih Çağlarına girdiklerini gösterir. Mezopotamya'da kurulan Asurların kullandığı çivi yazısının Hititler tarafından kullanılması da Mezopotamya uygarlıkları ile etkileşim içinde olduklarına kanıt olur.

Cevap D

TEST-1 Soru-7

"Papirüs" Mısırlıların icad etmiş olduğu bir tür kağıttır. Kağıdın kullanılması ve Antik Çağ'ın en büyük kütüphanelerinden "İskenderiye Kütüphanesi" Mısır'da bilimsel ve kültürel çalışmaların gelişmiş olduğunun göstergesidir.

Cevap D

TEST-3 Soru-2

İlk Çağ'da Mısır'da toprakların kral adına işlenmiş olması bu arazilerin devlete ait olduğunu gösterir. Ancak memurların ve soyluların da kendilerine ait topraklarının bulunması az da olsa özel arazilerin bulunduğunu kanıtlar. Bu durum Mısır'da özel mülkiyet anlayışının oluşmasında sosyal yapının etkili olduğunun göstergesidir.

Cevap D

TEST-2 Soru-3

Yazının kullanılmaya başlanması, ilk yazılı hukuk kurallarının düzenlenmesi, ilk yazılı edebi eserlerin oluşturulması ve ay yılı esaslı takvimin ilk kez hazırlanması Sümerler tarafından gerçekleştirilmiştir (Mezopotamya'da).

Paranın kullanılmaya başlanması ise ilk kez Lidyalılar döneminde olmuştur (Anadolu'da).

Cevap C

TEST-3 Soru-13

Hititlere, Lidyalılara, Bergamalılara ve Romalılara ait kalıntıların bulunması farklı uygarlıkların Anadolu'ya hakim olduğunu gösterir. Bu durum Anadolu'da kültürel zenginliğin farklı uygarlıkların katkılarıyla ortaya çıktığının göstergesidir.

Cevap B

3. ÜNİTE

İLK TÜRK DEVLETLERİ

Bu ünite ne var?

- Türklerin Tarih Sahnesine Çıkışları
- Orta Asya'da ve Avrupa'da Kurulan İlk Türk Devletleri
- Diğer Türk Devletleri ve Toplulukları

İLK TÜRK DEVLETLERİ ÜNİTESİNDEN SON 6 YILDA NE ÇIKTI?

SORU MODELİ	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Türklerin Tarih Sahnesine Çıkışları						
Orta Asya'da ve Avrupa'da Kurulan İlk Türk Devletleri	1	1	1	1	1	
Diğer Türk Devletleri ve Toplulukları						1

1. İlk Türk devletlerinde töreye karşı gelenleri yargılamak ve sosyal düzeni sağlamak için mahkemeler kurulurdu. Siyasi davalarla başkanlığını kağanın yaptığı yüksek mahkeme ilgilenirdi. Adî suçlara ise yargucular idaresindeki mahkemeler bakardı.

Bu bilgilere göre ilk Türk devletlerinde farklı mahkemelerin kurulmasında aşağıdakilerden hangisinin esas alındığı savunulabilir?

- A) Suçun niteliğinin
B) Suç işleyenlerin etnik yapısının
C) Suçlulara verilecek cezanın süresinin
D) Suçun işlenme nedeninin
E) Suçun işlendiği zamanın koşullarının

2. İslamiyet'ten önceki Türklerin yazıyı geç kullanmalarının aşağıdakilerden hangisini olumsuz yönde etkilediği savunulabilir?

- A) Orta Asya'da siyasi birliğin sağlanmasını
B) Türk tarihinin araştırılmasını
C) Boylar halinde örgütlenmesini
D) Farklı dini inanışların benimsenmesini
E) Taşınabilir malzemelerden eşyalar yapılmasını

3. Uygurlarda hoşgörülü yönetim anlayışı benimsenmiş ve uygulanmıştır.

Bu yargıyı Uygurların;

- I. yerleşik devlet düzenini benimsemeleri,
II. Budizm, Maniheizm ve Hristiyanlığa ait mabetlerin bir arada bulunması,
III. kadının toplumda önemli bir yere sahip olması

özelliklerinden hangilerinin doğruladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

4. Kuzey Hunlarının Orta Asya'dan Batı'ya doğru hareket etmeleri sonucunda, Avrupa'da Kavimler Göçü yaşanmıştır. Bu göçlerin etkisiyle Roma İmparatorluğu parçalanırken, Avrupa'da derebeylik rejimi ortaya çıkmış, barbar kavimler arasında Hristiyanlık yayılmış ve yerli halk ile barbar kavimler kaynaşmışlardır.

Buna göre Kavimler Göçü'nün Avrupa'da aşağıdaki gelişmelerden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Etnik yapının değişmesi
B) Sınıf farklılıklarının oluşması
C) Kültürel etkileşimin yaşanması
D) Siyasi yapının değişmesi
E) Kilisenin gücünün artması

ANIMSATMA

Etnik: Bir kabile, bir ırk veya ulus, millet. Bir ülkede ya da bölgede yaşayanların ait olduğu kimlik.

Çözümlü Soru

5. Asya Hun Devleti'nin kurucusu bilinmemesine rağmen, Mete Han devletin gerçek kurucusu olarak kabul edilmiştir.

Bu duruma Mete Han'ın aşağıdaki faaliyetlerinden hangisinin neden olduğu savunulabilir?

- A) Uzun süre hükümdarlık yapması
B) Ticareti geliştirmesi
C) Türk töresine uyması
D) Teşkilatlanmaya önem vermesi
E) Adaletli bir yönetim uygulaması

6. Avrupa Hunları ile Bizans İmparatorluğu arasında 434 yılında Margus Antlaşması imzalanmıştır.

Bu antlaşmada yer alan;

- I. Bizans, ülkesindeki Hun kaçakları geri verecek,
- II. İki ülke arasında ticaret sınır kasabalarında yapılacak,
- III. Bizans, Hunlara ödediği vergiyi iki katına çıkaracak

maddelerinden hangileri, Avrupa Hunlarının Bizans İmparatorluğu'na üstünlük sağladığının göstergesi olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

7. "Boyun eğmeyeceğiz. Zira öteden beri Türkler kuvveti takdir eder. Savaşçılığımız sayesinde yabancıları titreten bir millet olduk. Biz ölsek de kahramanlığımızın şöhreti kalacak, çocuklarımız ve torunlarımız diğer kavimlerin efendisi olacaklardır."

Çin baskısı karşısında Batı Hun Hükümdarı Çiçi'nin söylediği bu sözlere bakılarak, İslamiyet'ten önceki Türk devletleriyle ilgili;

- I. Gök Tanrı inancına sahip oldukları,
- II. bağımsızlıklarına önem verdikleri,
- III. savaşçı özelliklerinin geliştiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

8. Orta Asya'nın coğrafi koşulları Türklerin yaşantısını ve kültürlerini etkilemiştir.

Bu duruma Türklerin;

- I. savaşçı ve mücadeleci bir toplum olmaları,
- II. konargöçer yaşam tarzını benimsemeleri,
- III. taşınabilir malzemelerden eşya yapmaları

özelliklerinden hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Çözümlü Soru

9. Uygurlar; Basmil ve Karluk boylarının yardımıyla II. Göktürk Devleti'nin varlığına son vererek yeni bir devlet kurmuşlardır.

Bu bilgi;

- I. yeni Türk devletinin Uygurların önderliğinde kurulduğu,
- II. tüm Türk boyları arasında siyasi birliğin sağlandığı,
- III. taht kavgalarının Göktürklerin yıkılmasına neden olduğu

durumlarından hangilerinin göstergesi olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

1-A 2-B 3-B 4-B 5-D 6-C 7-E 8-E 9-A

1. Orta Asya dışına yapılan Türk göçlerinin siyasi ve ekonomik nedenleri vardır.

Bu yargıya;

- I. geçim sıkıntısının yaşanması,
II. boylar arasında mücadeleler görülmesi,
III. dış baskıların artması

durumlarından hangileri örnek olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Bu soruyu çözerken Orta Asya'nın yaşam ve coğrafi şartlarını dikkate alınız.

Çözümlü Soru

2. Osmanlılara kadar Türk devletlerinde "Ülke toprakları hükümdar ailesinin ortak malıdır." anlayışı devam etmiştir.

Bu anlayışın aşağıdaki durumlardan hangisi üzerinde etkili olduğu savunulamaz?

- A) Bir çok Türk devletinin kısa sürede yıkılması
B) Hayvancılığın temel geçim kaynağı olması
C) Bazı Türk devletlerinde iç karışıklıkların ortaya çıkması
D) Yönetimde istikrarın sağlanamaması
E) Hanedan üyeleri arasında taht kavgalarının yaşanması

3. Topluların hayat tarzı sanatlarına da yansımıştır.

Bu yargıya İslamiyet'ten önceki Türk topluluklarında görülen;

- I. eşyalarını taşınabilir malzemelerden yapmaları,
II. süslemelerde yaygın olarak bitki ve hayvan motiflerinin kullanılması,
III. mimarinin gelişmemesi

durumlarından hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

İlk Türk toplumlarının dokumalarında, kılıç, mızrak ve bıçaklarında, at koşumlarında, eyerlerde, kılıçların saplarında hemen her tarafta hayvan figürleri yer almıştır.

4. İslamiyet'ten önceki Türk topluluklarında;

- halı, kilim, çadır, at koşum takımı vb. eşyalar üzerinde sanat motiflerinin görülmesi,
- Gök Tanrı, Budizm, Maniheizm ve Musevilik gibi dinlere inanılması,
- yönetimde kut anlayışının olması

durumlarına bakılarak, Türklerle ilgili;

- I. yaşam biçimlerinin sanatlarına yansıdığı,
II. farklı kültür ve gelişmelere açık oldukları,
III. halka yönetimde eşit haklar tanıdıkları

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

5. Türk tarihinin bilinen ilk yazılı kaynakları olarak kabul edilen ve Kutluk Devleti döneminde dikilmiş olan Orhun Kitabeleri'nden önce de Türkler arasında yazı biliniyordu.

Aşağıdakilerden hangisinin bu bilgiyi destekler nitelikte olduğu söylenebilir?

- A) Avrupa Hunları ile Bizans arasında Margus ve Anadolios antlaşmalarının imzalanması
B) Asya Hunlarının teşkilatlı devlet kurması
C) İskitlere ait Alp Er Tunga Destanı'nın olması
D) Devlet yönetimde ülkenin iki idari bölüme ayrılması olan ikili teşkilatın uygulanması
E) Uygurların, Çinlilerin etkisiyle Maniheizm dinini kabul etmesi

7. İslamiyet'ten önceki Türklerin bilim alanındaki çalışmalarını hakkında fazla bilgiye sahip değiliz.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Türk devletlerinin kısa sürede yıkılması
B) Hayvancılığın temel geçim kaynağı olması
C) Çinlilerle sürekli savaşlar yapılması
D) Yazının geç kullanılması
E) Hanedan üyeleri arasında hakimiyet mücadelesi yaşanması

8. Uygurlar döneminde "kağıt üretilmesi, matbaanın kullanılması ve kütüphaneler kurulması" **aşağıdaki alanların hangisinde gelişme sağladıklarının göstergesi olabilir?**

- A) Sanat B) Kültür C) Siyasi
D) Ekonomi E) Din

Çözümlü Soru

6. İslamiyet'ten önceki Türk toplumlarında görülen;

- boyların konargöçer olarak yaşam sürmeleri,
- dokumacılığın gelişmesi,
- uzun süreli hapis cezalarının uygulanmaması

durumlarına bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Yaşam biçiminin halkın uğraş alanlarını etkilediğine
B) Geçim kaynakları arasında hayvancılığın önemli yer tuttuğuna
C) Dinin toplum hayatını yönlendirdiğine
D) Üretim faaliyetlerinde bulunulduğuna
E) Adaletin sağlanmasına çalışıldığına

9. Aşağıdakilerden hangisinin İlk Türk devletlerinde hükümdarın mutlak otoritesini sınırlandırdığı **savunulamaz?**

- A) Yarı göçebe bir hayat tarzının benimsenmesi
B) İç işlerinde bağımsız federatif bölge ve yönetimlerin olması
C) Hükümdarın töreye aykırı faaliyetlerde bulunmaması
D) Boylar tarafından belirlenen boy beylerinin Kurultay'da söz sahibi olmaları
E) Hükümdarların bazı tekliflerinin Kurultay'da kabul edilmemesi

1-E 2-B 3-E 4-C 5-A 6-C 7-D 8-B 9-A

1. Uygurlar, diğer Türk devletlerinden farklı olarak siyasi alandan çok kültürel alanda varlık göstermişlerdir.

Bu durumun ortaya çıkmasında Uygurların;

- I. yerleşik hayata geçmeleri,
- II. ulusçu bir anlayışa sahip olmaları,
- III. Orta Asya'da kurulmuş olmaları

özelliklerinden hangilerinin doğrudan etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

Bu soruyu çözerken Uygurların Türk kültür tarihine yaptıkları katkıları ve buna ortam hazırlayan nedenleri dikkate alınız.

2. Avrupa Hun Devleti, Doğu ve Batı Roma'yı hâkimiyet altına alarak vergiye bağlamasına rağmen, Attila'nın ölümünden sonra Bizans'ın, Hun prensleri arasındaki taht mücadelelerini desteklemesi ve farklı etnik grupların isyan etmesi sonucunda kısa sürede yıkılmıştır.

Buna göre, Avrupa Hun Devleti'nin yıkılmasında;

- I. çok uluslu bir yapıya sahip olunması,
- II. iç işlerine karışılması,
- III. toplumsal huzursuzlukların yaşanması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

3. **Şener:** Göçebe yaşam tarzında belli bir coğrafyada uzun süre kalınmaması nedeniyle şehirleşme alanında gelişme görülemez.

Belma: İslamiyet öncesi Türklerde hapis cezası kısa süreliydi. Soygun, hırsızlık, adam öldürme gibi suçları işleyenler ölümle cezalandırılırdı.

Yukarıdaki diyalogda verilen durumlar ilk Türk toplumlarının aşağıdaki özelliklerinden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Yazılı hukuk kurallarının olmamasıyla
B) Geniş bir coğrafyaya yayılmalarıyla
C) Savaşçı bir karaktere sahip olmalarıyla
D) Yaşam ve çevre koşullarıyla
E) Farklı kültürlerden etkilenmeleriyle

Çözümlü Soru

4. **Orta Asya Türk devletlerinde görülen;**

- I. siyasi davalara, başkanlığını kağanın yaptığı yüksek mahkemelerin bakması,
- II. her hanedan üyesinin hükümdar olma hakkının bulunması,
- III. Kurultay kararlarına kağanın uyma zorunluluğunun olmaması

durumlarından hangilerinin taht kavgalarına neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

5. Tarihte Türkler, kendilerine ait 12 Hayvanlı Türk Takvimi'nden başka zamanla Hicri, Rumi ve Miladi takvimleri de kullanmışlardır.

Bu durum Türklerle ilgili aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Yazıyı geç kullandıklarının
B) Siyasi açıdan güçlü olduklarının
C) Milli benliklerini kaybettiklerinin
D) Farklı kültürlerden etkilendiklerinin
E) Göçebe yaşam tarzını terkettiklerinin

Çözümlü Soru

6. İlk Türk devletlerinde, "Sosyal devlet" anlayışının görülmesinin aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Halkın devlete olan bağlılığının artması
B) Tarımın yaygınlaşması
C) Halk arasında sınıf farklılıklarının oluşması
D) Göçebe yaşam tarzının benimsenmesi
E) Orta Asya'da siyasi birliğin sağlanması

Çözümlü Soru

7. I. Töre kuralları
II. Destanlar
III. Orhun Abideleri
IV. Moyen-Çur Yazıtları

Yukarıdakilerden hangilerinin İslamiyet'ten önceki Türk tarihinin araştırılmasında daha güvenilir bilgiler içerdiği savunulabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) I ve IV
D) II ve III
E) III ve IV

8. İslamiyet'ten önceki Türk tarihinde, sözlü edebiyatın yazılı edebiyata göre daha fazla gelişmiş olduğu görülmüştür.

Bu durumun ortaya çıkmasında ilk Türk toplumlarının;

- I. ikili yönetim anlayışını benimsemeleri,
II. yazıyı geç kullanmaları,
III. bağımsız yaşama istekleri

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

Sözlü Edebiyat: Destan, efsane, hikaye, masal ve şiir gibi dilden dile, kulaktan kulağa aktarılan yazıya geçirilmemiş edebi eserlerdir (Sav, sagu, koşuk vb).

9. İslamiyet'ten önceki Türkler spora ve avcılığa büyük önem verirlerdi. Özellikle okçuluk, güreş, cirit, at yarışları önde gelen sporlardı.

Bu durumun ortaya çıkmasında ilk Türk toplumlarının;

- I. farklı dini inanışları benimsemeleri,
II. eşitlikçi bir toplum yapısına sahip olmaları,
III. sürekli dış tehdit altında olmaları

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

1-A 2-E 3-D 4-B 5-D 6-A 7-E 8-B 9-C

1. İlk Türk devletlerinde hükümdarın erkek çocukları boy ve oymakların başına idareci olarak atanmışlardır.

Bu atamaların;

- I. veraset sisteminin uygulanması,
 II. töre ve geleneklere bağlılık,
 III. taht varislerinin deneyim edinmelerine önem verilmesi

durumlarından hangilerinin sonucu olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
 D) II ve III E) I, II ve III

Türk veraset anlayışında "ülke, hanedan üyelerinin ortak malı" anlayışı geçerli olmuştur.

2. Orta Asya'da kurulan Türk devletlerinden Asya Hun Devleti ve Göktürkler, Uygurlardan daha geniş topraklara sahip olmuş ve daha uzun süre varlıklarını sürdürmüş olmalarına rağmen, günümüzde Uygurlar hakkında daha fazla bilgiye sahip bulunmaktayız.

Bu durumun oluşmasında Uygurların;

- I. kut anlayışına sahip olmaları,
 II. yerleşik hayata geçmeleri,
 III. kağıt ve matbaayı kullanmaları

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

3. • Hükümdarlarından Baga Tarkan, kendi adına para bastırmıştır.
 • Sulu Kağan döneminde Emevilerle mücadele edip Müslümanların Maverünnehir bölgesini ele geçirmelerine engel olmuşlardır.
 • Çin'in kışkırtmalarıyla iç karışıklıklar başlamış, devlet Sarı ve Kara olarak ikiye ayrılmıştır.

Türgişler ile ilgili bu bilgiler aşağıdakilerden hangisinin göstergesi **olamaz?**

- A) Ekonomik bağımsızlıklarını sağladıklarının
 B) Dış etkilere açık olduklarının
 C) Göçebe yaşam tarzını terkettiklerinin
 D) Belli bir dönemde askeri açıdan güçlü olduklarının
 E) Siyasi birliklerini koruyamadıklarının

4. Kök Türkler, İpek Yolu ticaretinin sürdürülmesi için Bizans ve Çin devletleriyle çeşitli antlaşmalar yapmışlardır.

Bu bilgiler;

- I. İpek Yolu'nun uluslararası bir öneme sahip olduğu,
 II. Bizans'ın Göktürklerin üstünlüğünü kabul ettiği,
 III. ekonomik çıkarların diplomatik ilişkileri yönlendirdiği

durumlarından hangilerinin göstergesi olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

İpek Yolu: Çin'den başlayarak başta İpek olmak üzere Uzak Doğu'nun zenginliklerinin Orta Doğu ve Avrupa'ya taşındığı güzergahtır.

5. Kök Türklerde Bumin Kağan'ın kardeşi olan İstemi, yabgu sıfatıyla devletin batı kanadını yönetmiştir.

Kök Türklerdeki bu uygulama aşağıdakilerden hangisinin sonucu olabilir?

- A) Çifte hükümdarlık anlayışının
B) Gök Tanrı'ya inanılmasının
C) Konargöçer yaşam biçiminin
D) Hayvancılığa tarımdan daha fazla önem verilmesinin
E) Farklı dini inanışlara saygılı olunmasının

6. Aşağıdakilerden hangisi Türklerin göçebe hayat tarzından yerleşik toplum düzenine geçmelerinin sonuçları arasında **yer almaz**?

- A) Savunma amaçlı yapıların inşa edilmesi
B) Ordunun onlu sisteme göre düzenlenmesi
C) Yeni yerleşim merkezlerinin kurulması
D) Tarımın ülke ekonomisindeki payının artması
E) Kalıcı mimari eserlerin oluşturulması

Çözümlü Soru

7. Kök Türk Kitabelerindeki "Tanrı buyurduğu için ölecek milleti diriltip besledim. Çıplak milleti elbiseli, fakir milleti zengin kıldım." ifadeleri yer almıştır.

Bu bilgiler ilk Türk toplumlarında aşağıdaki anlayışlardan hangisinin önemsendiğinin göstergesi olabilir?

- A) Sosyal devlet
B) İnanç özgürlüğü
C) Teokratik devlet
D) Hukukun üstünlüğü
E) Federatif devlet

8. Doğu Avrupa'ya hakim olan Avrupa Hun Devleti kısa süre sonra ulusal varlığını kaybetmiştir.

Avrupa Hunlarının ulusal varlığını kaybetmesinde;

- I. ordularında atlı birliklere yer vermeleri,
II. çevre kültürlerden etkilenmeleri,
III. Orta Asya'dan Türk göçleriyle beslenememiş olmaları

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Kanıtlama

Bu soruyu çözerken bir milletin ulusal değerlerini nelerin koruyabileceğini dikkate alınız.

Çözümlü Soru

9. İslamiyet öncesi Türk töresinde devlete karşı isyan ve vatana ihanet ölümle cezalandırılmış, suçluları cezalandırma görevi de sadece devlete verilmiştir.

Türk töresinde yer alan bu hükümler aşağıdakilerden hangisinin göstergesi **olamaz?**

- A) Kan davalarının önüne geçilmeye çalışıldığıının
B) Devlet otoritesinin korunmasına önem verildiğinin
C) Huzur ve güven ortamına önem verildiğinin
D) Hukuk kurallarını dini hükümlerin belirlediğinin
E) Ülke güvenliğinin öncelikli olduğunun

1-E 2-E 3-C 4-D 5-A 6-B 7-A 8-E 9-D

TEST-1 Soru-5

Mete Han, Asya'da bulunan bütün Türk boylarını bir bayrak altında toplamış böylece Türkler Orta Asya'da ilk kez siyasi birlik hâline gelmiştir. Teşkilatlanmaya önem veren Mete Han onlu ordu sisteminin de kurucusudur. Mete Han bu nedenlerle devletin gerçek kurucusu olarak kabul edilir.

Asya Hun Devleti daha sonra kurulacak olan diğer Türk devletlerine örnek teşkil etmiştir.

Cevap D

TEST-2 Soru-2

Türk devletlerinde görülen "Ülke toprakları hükümdar ailesinin ortak malıdır." anlayışı (veraset sistemi) hanedan üyeleri arasında sık sık taht kavgalarının yaşanmasına neden olmuştur. Bu taht kavgalarına bağlı olarak Türk devletlerinde iç karışıklıklar ortaya çıkmış, yönetimde istikrar bozulmuş ve bir çok Türk devleti kısa sürede yıkılmıştır.

Hayvancılığın temel geçim kaynağı olması Türklerin konargöçer yaşam tarzı ile ilgilidir.

Cevap B

TEST-1 Soru-9

Uygurlar, Basmil ve Karluk boylarının yardımıyla II. Göktürk Devleti'nin varlığına son vermişlerdir. Ötüken'i ele geçiren Uygurların önderliğinde yeni bir Türk devleti kurulmuştur. Bu bilgiler yeni Türk devletinin Uygurların önderliğinde kurulduğunun göstergesidir.

Uygurların ilk hükümdarı Kutluk Bilge Kül Kağan döneminde devletin merkezi Ordubalıg (Karabal-sagun) şehri olmuştur. Kutluk Bilge Kül Kağan, Basmil ve Karluk boylarını hâkimiyeti altına almış, ölümünden sonra da yerine oğlu Moyen-Çur geçmiştir.

Cevap A

TEST-2 Soru-6

İlk Türk toplumlarındaki "konargöçer yaşam tarzı, dokumacılığın gelişmesi ve uzun süreli hapis cezalarının uygulanmaması" durumlarının dini inanışla ilgisi yoktur. Eski Türklerde yaygın olarak Gök Tanrı (tek tanrılı bir inanış) anlayışı vardı.

Bu bilgiler Türklerin yaşam tarzlarının (konargöçer) üretim faaliyetleri ile uğraş alanlarını (dokumacılık, hayvancılık) etkilediğini gösterir. Suçluların cezalandırılması adaletin sağlanmasına çalışıldığının göstergesidir.

Cevap C

TEST-3 Soru-4

Orta Asya Türk devletlerinde her hanedan üyesinin hükümdar olma hakkının bulunması hükümdar ailesi içinde taht kavgalarına neden olmuştur. Ailenin her erkek üyesi belli bir güce ulaştınca hükümdar olmanın yollarını aramıştır.

Cevap B

TEST-4 Soru-7

Sosyal Devlet: Halkın giyim, gıda, eğitim, sağlık vb. temel ihtiyaçlarının karşılanması devletin görevi sayılmasıdır.

Kök Türk Kitabelerindeki "Tanrı buyurduğu için ölecek milleti diriltip besledim. Çıplak milleti elbiseli, fakir milleti zengin kıldım." ifadeleri de sosyal devlet anlayışı ile ilgilidir.

Cevap A

TEST-3 Soru-6

Sosyal devlet, ekonomik ve toplumsal yönden yurttaşlarının tümüyle ilgilenen, onların yaşam düzeyi, sosyal güvenliğini, temel ihtiyaçlarını vb. konularında gereken önemi alan devlet anlayışıdır.

İlk Türk devletlerinde, "Sosyal devlet" anlayışı halkın devlete olan bağlılığının artması üzerinde etkili olmuştur.

Cevap A

TEST-4 Soru-9

İslamiyet öncesi Türk töresinde devlete karşı isyan ve vatana ihanet edenlerin ölümle cezalandırılması ve suçluları cezalandırma görevinin sadece devlete ait olması A, B, C ve E seçeneklerinde verilen durumların göstergesi olabilir. Hukuk kurallarını dini hükümlerin belirlemesi teokratik devletlerin bir özelliğidir. İslamiyet'ten önce kurulan Türk devletleri teokratik özellik göstermez.

Cevap D

TEST-3 Soru-7

Töre kuralları ve destanlar sözlü kaynaklardır. Yazılı kaynaklar olan Orhun Abideleri ve Moyen-Çur Yazıtları İslamiyet'ten önceki Türk tarihinin araştırılmasında daha güvenilir bilgiler içermektedir.

Cevap E

4. ÜNİTE

İSLAM TARİHİ ve UYGARLIĞI (13. YÜZYILA KADAR)

Bu ünite de ne var?

- İslamiyet'in Doğuşu ve Hz. Muhammed Dönemi
- Dört Halife Dönemi (632-661)
- Emeviler ve Abbasiler Dönemi

**İSLAM TARİHİ ve UYGARLIĞI (13. YÜZYILA KADAR)
ÜNİTESİNDEN SON 6 YILDA NE ÇIKTI?**

SORU MODELİ	2018	2017	2016	2015	2014	2013
İslamiyetin Doğuşu ve Hz. Muhammed Dönemi						1
Dört Halife Dönemi (632-661)				1	1	
Emeviler ve Abbasiler Dönemi		1	1			

1. Müslümanlarla Mekkeliler arasında yapılan savaşların sonuçlarından bazıları şunlardır:
- Mekkelilerin farklı kabileler üzerindeki etkileri azalmıştır.
 - Mekkeliler, Medine üzerine taarruz etmekten vazgeçmiştir.
 - Şam ticaret yolu üzerinde Müslümanların etkinliği artmıştır.
 - Müslümanlar kazandıkları savaşlar sonrasında ele geçirdikleri ganimetleri aralarında paylaşmışlardır.

Bunların siyasi ve ekonomik alanlarla ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

Siyasi	Ekonomik
A) I ve II	III ve IV
B) I ve III	II ve IV
C) III ve IV	I ve II
D) II ve IV	I ve III
E) II ve III	I ve IV

Çözümlü Soru

2. Dört Halife döneminde görülen aşağıdaki gelişmelerden hangisinin sınırların Arap yarımadası dışında genişlemesinin sonucunda ortaya çıktığı savunulabilir?
- Kur'an-ı Kerim'in kitap haline getirilmesi
 - Halifelerin seçimle belirlenmesi
 - Farklı millet ve uluslar arasında İslamiyet'in yayılması
 - Yalancı peygamberlerin ortaya çıkması
 - Dinden çıkma olaylarının yaşanması

3. İslamiyet'ten önce Arabistan'da;
- Kervan ticareti gelişmiştir.
 - Bağımsız birçok devlet kurulmuştur.
 - Putperestlik, Hristiyanlık, Haniflik ve Musevilik inançları yayılmıştır.
 - Kabilecilik ve sınıf ayrımı yaygındır.

Yukarıdaki bilgilere bakılarak, İslamiyet'ten önce Arabistan'da aşağıdaki alanlardan hangisi ile ilgili bir gelişmenin olduğu savunulamaz?

- A) Siyasi B) Ekonomik C) Sosyal
D) Dini E) Askeri

4. Emeviler döneminde, "Mevali" denilen ve yönetim görevi verilmeyen Türkler ve İranlılar gibi Arap olmayan Müslümanlara, Abbasiler döneminde yönetimde önemli görevler verilmiştir.

Abbasiler dönemindeki bu değişikliğin;

- Müslümanlar arasındaki sosyal dayanışmanın artması,
- ulusçu politikaların etkisini kaybetmesi,
- çok uluslu bir yapının oluşması

durumlarından hangilerine ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Mevali: Azad edilmiş köle anlamına gelir. Emeviler bu tabiri İslamı kabul etmiş Arap olmayan Müslümanlar için kullanmıştır.

5. • Üzerinde ihtilafa düşülen herhangi bir konuda, Allah'ın Resulüne başvurulacaktır.
- Yahudiler kendi dinlerinde, Müslümanlar da kendi dinlerinde serbesttir.
- Kureyşliler ve onlara yardım edenler himaye edilmeyecektir.

Medine Sözleşmesi'nin yukarıdaki hükümlerine bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Hz. Muhammed'in lider olarak kabul gördüğüne
- B) Ekonomik iş birliğinin ön görüldüğüne
- C) Dış saldırılara karşı önlem alındığına
- D) Birarada yaşamanın koşullarının belirlendiğine
- E) İnanç serbestliğinin kabul edildiğine

6. I. Bizans'a sınır bölgelerde (Diyarbakır, Malatya, Maraş, Antakya, Adana, Tarsus) "Avasım" denilen şehirler inşa etmeleri
- II. Müslümanlar arasında etnik kimliğe bakılmaksızın devlet kurumlarında görevlendirmede bulunulması
- III. Hoşgörülü bir yönetim izlenmesi

Yukarıdakilerden hangilerinin Abbasilerde halkın devlete olan bağlılığını artırdığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
- D) I ve III E) I, II ve III

Samarra ve Avasım şehirlerine yerleşen Türkler, Bizans'a karşı önemli fetihlerde bulunmuşlar ve Abbasilere karşı çıkan Babek İsyanı'nı bastırmışlardır.

7. **Aşağıdakilerden hangisi Mekkeli müşriklerin Müslümanların siyasi varlığını hukuken kabul ettiklerinin göstergesi olabilir?**

- A) Medine Sözleşmesi'nin yapılması
- B) Hakem Olayı'nın yaşanması
- C) Kabe'nin kutsal kabul edilmesi
- D) Hudeybiye Antlaşması'nın imzalanması
- E) Akabe Biatlarının yapılması

Hukuken tanıma iki devletin birbirini muhattap almasıdır. Bu genelde yazılı bir anlaşma ile olur.

Çözümlü Soru

8. Yahudilerin, Hendek Savaşı sırasında Mekkelilere desteklemeleri ve Medine-Şam arasında ticaret yapan Müslüman tüccarlara zarar vermeleri üzerine Hz. Muhammed, Yahudilerin elinde bulunan Hayber Kalesi'ni on günlük kuşatma sonrasında fethetmiştir.

Buna göre Hz. Muhammed'in Hayber Seferi'ne çıkması;

- I. İslamiyetin yayılmasının önündeki engelleri kaldırma,
- II. ekonomik gelirleri güvenceye alma,
- III. Hudeybiye Barışı'nın bozulmasını önleme

nedenlerinden hangilerine dayandırılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) I, II ve III

1-A 2-C 3-E 4-D 5-B 6-E 7-D 8-D

1. Hayber'in fethi sonrasında şehirde kalan savaşabilecek durumdaki Müslüman olmayan erkeklerden güvenliklerinin sağlanması karşılığında vergi alınmaya başlanmıştır.

Bu uygulama aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Çok toplumlu devlet yapısının sona erdiğinin
B) İslam Devleti'nde gayrimüslimlerin yaşamalarının şartlarının ortaya konulduğunun
C) Şam ticaret yolunun güvenliğinin sağlandığının
D) Mekke'li müşriklerin Yahudilerle ittifak yaptıklarının
E) Yahudilerin Medine dışına sürüldüklerinin

Müslüman olmayan erkeklerden güvenliklerinin sağlanması karşılığında alınan vergiye Cizye adı verilmiştir.

2. – Yahudiler veya Müslümanlar üçüncü bir tarafa karşı savaş yapmaya mecbur kalırlarsa birbirlerine yardım edeceklerdir.
– İki taraf da Kureyşli müşrikleri korumayacaktır.
– Medine'ye karşı bir saldırı olduğu takdirde şehrin korunması için taraflar birlikte hareket edeceklerdir.
– İki taraftan biri, bir düşmanla barış yaparsa iki taraf da barış şartlarına uyacaktır.

Hz. Muhammed'in Hicret sonrasında Medine'de yaşayan Yahudilerle imzaladığı Medine Sözleşmesi'nin yukarıdaki maddelerine bakılarak aşağıdaki alanların hangisinde birlikte hareket edilmesine karar verildiği savunulabilir?

- A) Ekonomi
B) Eğitim
C) Din
D) Sanat
E) Savunma

3. Hz. Osman döneminde kurulan donanma ile 649'da Kıbrıs fethedilmiştir. Bir süre sonra İslam donanması ile Bizans donanması arasında yapılan ve Zatü'ssavari denilen deniz savaşını Müslümanlar kazanmıştır. Bu başarı aynı zamanda Müslümanların ilk deniz zaferi olmuştur.

Bu bilgiler İslam Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Döneminin etkin güçlerinden biri olduğunun
B) Kara kuvvetlerinin ihmal edildiğinin
C) Bizans'ın himaye altına alındığının
D) Akdeniz'in tamamen fethedildiğinin
E) Askerliğin meslek haline getirildiğinin

4. Emeviler, yönetimde Arapları diğer Müslüman topluluklardan üstün tutan bir politika izlemişlerdir.

Emevilerin bu politikasının İslam dünyasında;

- I. Müslüman halklar arasında çatışmaların yaşanması,
II. Müslüman ulusların kendi tarih, dil ve kültürlerine sahip çıkması,
III. Arap olmayan uluslar arasında İslamiyet'in yayılmasının hızlanması

gelişmelerinden hangilerine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

Mevali, Müslümanlığı kabul edip kölelikten çıkan Arap olmayan gruptur. Emeviler onları azat edilmiş ama hiçbir zaman hür Arap düzeyinde olmayan köleler olarak saymışlardır..

5. Hz. Ali ile hilafet mücadelesi veren Hz. Muaviye onun ölümünden sonra halifeliğini ilan etmiş ve Emevi Devleti kurulmuştur.

Emeviler döneminde görülen;

- I. İranlı, Türk vb. Müslümanlara yönetimde görev verilmemesi,
- II. Halife Abdümelik döneminde ilk Arap İslam parasının bastırılması,
- III. Muaviye'nin oğlu Yezid'i yerine geçirek O'nu halife ilan etmesi

uygulamalarından hangilerinin toplumun belli bir kesiminin tepkisine yol açtığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Emevilerle birlikte hilafet makamı babadan oğula geçen bir sistemle saltanata dönüşmüştür.

Çözümlü Soru

6. İslam tarihinde meydana gelen;

- I. Medine'de kurulan İslam Devleti'nin kısa sürede Arap Yarımadası'na hakim olması,
- II. ilk halifelerin seçimle belirlenmesi,
- III. Abbasilerin Arap olmayan Müslümanlara da devlet kademelerinde görev vermesi

gelişmelerinden hangilerine bakılarak İslam toplumunda demokratik uygulamaların görüldüğü savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

7. • Fidyeye ya da Müslümanlara okuma yazma öğretmeleri karşılığında savaş esirlerinin serbest bırakılması
• Ganimetlerin beşte birinin devlete bırakılıp kalanların savaşa katılanlar arasında paylaşılması

Bedir Savaşı sonrası yapılan bu uygulamaların aşağıdakilerden hangisinin üzerinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) İslam devletlerinde savaşlar sonrası yapılabileceklerin kural haline gelmesi
B) Eğitim hizmetlerinin vakıflarla verilmesi
C) Savaşların sadece ekonomik amaçlarla yapılması
D) Vatan savunmasının kutsal sayılması
E) "Fethedilen yer fethedenindir." anlayışının oluşması

8. İslam Devleti'ndeki çatışmaları sonlandırmak iddiasıyla Hariciler; Hz. Ali, Muaviye ve Amr bin As'ın öldürülmesine karar vermişlerdir. Üçüne de eş zamanlı suikast planlanmıştır. Muaviye ve Amr bin As, suikastten kurtulmuş, Hz. Ali ise şehit edilmiştir.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu savunulamaz?

- A) İslam toplumundaki ayrılıkların derinleşmesi
B) Dört halife döneminin sona ermesi
C) Halifenin belirlenmesinde saltanat usulünün terk edilmesi
D) Halk arasında aşırı fikir ve akımların taraftar bulması
E) İslam dünyasında sosyal birlikteliğin bozulması

1-B 2-E 3-A 4-C 5-D 6-E 7-A 8-C

1. Septe Boğazı'nı aşarak askerlerimle Endülüs'e (İspanya) girdim. Üzerime Vizigot kuvvetlerinin geldiğini öğrenince gemileri yaktırdım. Askerlerime: "Sabır ve sebat ederseniz zafere ulaşırsınız, Endülüs'ü fethederiz. Aksi hâlde, düşman hepimizi denize döker!" diye hitap ettim.

"Endülüs Fatihisi" olarak anılan Emevi komutanı Tarık bin Ziyad'ın bu tutumu aşağıdakilerden hangisiyle açıklanamaz?

- A) Hilafet makamını koruma düşüncesiyle
B) İspanyanın fethini gerçekleştirme düşüncesiyle
C) Ordunun savaş isteğini artırma arzusuyla
D) İslam dininin yayılım alanını genişletmeyi amaçlamasıyla
E) Askerlerini psikolojik olarak savaşa hazırlamak istemesiyle

2. Emevi soyundan olan Abdurrahman'ın, 756'da İspanya'da kurduğu Endülüs Emevi Devleti'nin başkenti Kurtuba'da birçok cami, kütüphane ve medrese yapılmıştır. Ünlü İslam bilginlerinin ders okutduğu bu medreselerde Avrupa ve İslam dünyasından birçok öğrenci eğitim almıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesi **olamaz**?

- A) Eğitim hizmetlerinin verilmesinde inanç ayrımı gözetilmediğinin
B) Doğu ve Batı dünyası arasında kültürel etkileşim yaşandığının
C) Kurtuba'nın sayılı eğitim ve bilim merkezlerinden biri hâline geldiğinin
D) Karma eğitim sisteminin uygulandığının
E) Avrupa ülkelerinde eğitim düzeyinin yeterli olmadığı

3. Hz. Osman'ın katillerini cezalandırmadığını iddia edenler Hz. Ali'nin halifeliğine karşı çıkmışlardır. Muaviye, Hz. Ayşe, Talha ve Zübeyr suçluların ne olursa olsun hemen yakalanmasını istemişlerdir. Taraflar arasında Cemel Vakası denilen savaş çıkmış, savaş Hz. Ali'nin üstünlüğü ile sona ermiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesi **olamaz**?

- A) Halifelik makamının tartışılır hale geldiğinin
B) Dört halife devrinin sona erdiğinin
C) Güvenlik sorunlarının yaşandığının
D) Devlet otoritesinin sarsıldığına
E) Müslümanlar arasında ayrılıklar olduğunun

Cemel Vakası'nın İslam tarihinde yaşanan ilk büyük iç çatışma olduğunu dikkate alınız.

Çözümlü Soru

4. Hz. Muhammed'in Veda Hutbesi'nde yer alan;

- Müslüman Müslümanın kardeşidir. Bir Müslümana, kardeşinin kanı da malı da helal olmaz.
- Baba, oğlunun suçu üzerine, oğlu da babasının suçu üzerine suçlanamaz.
- Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim.

ifadelerine bakılarak aşağıdakilerden hangisine **ulaşamaz**?

- A) İç çatışmaların önlenmek istendiğine
B) "Suçun şahsiliği" ilkesinin benimsendiğine
C) Temel hakların gözetildiğine
D) Sosyal barışın hedeflendiğine
E) Cihat ve gazanın şartlarının belirlendiğine

5. • Devlet hazinesinin Beytülmal adıyla sistemleştirilmesi
- Ülkenin yönetim birimlerine ayrılarak bu yerlere merkezden valiler ve kadılar atanması
- Arabistan'dan getirilen genç Müslümanların; Basra, Kufe ve Fustat gibi yeni kurulan ordugah şehirlerine yerleştirilmesi

Hz. Ömer döneminde görülen yukarıdaki gelişmelere bakılarak aşağıdaki alanların hangisinde teşkilatlanmaya gidildiği savunulamaz?

- A) İdari B) Ekonomi C) Eğitim
D) Hukuk E) Askeri

Bu soruyu çözerken bir devletin teşkilatlanmasında hangi kurumların olması gerektiğini ve ön bilgide verilen teşkilatlanma çalışmalarını dikkate alınız.

6. İslam Devleti'nde Dört Halife Dönemi'nin ardından halifenin dini ve siyasi otoritesi, İslam dünyasının tümünde kabul görmemiştir.

Bu durum üzerinde İslam tarihinde görülen;

- I. Emevilerin ulusçu siyaset izlemesi,
II. Emevi ve Abbasi halifeliğini Şiiilerin tanımaması,
III. Kur'an-ı Kerim'in kitap hâline getirilmesi ve çoğaltılması

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

7. • Kur'an-ı Kerim'in nüshalarının toplanarak kitap haline getirilmesi

- Kur'an-ı Kerim'in düzenlenmesi

- Kur'an-ı Kerim'in çoğaltılarak önemli İslam belgelerine gönderilmesi

İslam tarihinde görülen bu gelişmelerin aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu savunulamaz?

- A) Farklı uygulamaların önüne geçilmesi
B) Dinin ana kaynağından öğrenilmesi
C) Yeni mezheplerin ortaya çıkması
D) Kur'an-ı Kerim'in özgün halinin korunması
E) İslâm dininin doğru biçimde anlaşılması

Çözümlü Soru

8. Tarihin büyük imparatorluklarından biri olan Emevi Devleti'nin yıkılmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi olduğu savunulamaz?

- A) Moğolların Bağdat'a girmesi
B) Mevâli denilen Arap olmayan Müslümanların yönetime karşı gelmeleri
C) Şiiilerin halifeliği ele geçirmek istemeleri
D) Emevi ailesinin Arapları üstün tutan politikalar izlemesi
E) İmparatorluğun çok geniş sınırlara ulaşması

1-A 2-D 3-B 4-E 5-C 6-D 7-C 8-A

1. Abbasi halifeleri, ülkelerinde yaşayan Türkler ve İranlılara yönetim ve mali görevlerin yanı sıra askeri alanda da önemli sorumluluklar vermişlerdir.

Bu bilgiler;

- I. Abbasilerin yönetimi altındaki unsurların farklı özelliklerinden yararlandıkları,
- II. Türklerin askerlik hizmetiyle tanıştıkları,
- III. Abbasilerin Arap milliyetçiliği politikası uygulamadıkları

durumlarından hangilerinin göstergesi olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

Emevilerin izlediği Arap milliyetçiliği politikasının aksine Abbasiler, Arap olmayan Müslümanlara ve Türklerle karşı hoşgörülü bir politika izlemişlerdir.

2. Hz. Muhammed, Medine'ye hicret edince buranın yerli halkından Müslüman olanlarla Mekke'den Medine'ye göç eden Müslümanları kardeş ilan etmiştir.

Bu uygulamanın aşağıdakilerden hangisine yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Müslümanlar arasındaki sosyal dayanışmayı artırmaya
- B) İslam savaş hukukunun temellerini atmaya
- C) Mekkeliler ile olan mücadeleye son vermeye
- D) Uluslararası ticareti geliştirmeye
- E) Mekke'den Medine'ye göçü önlemeye

Bu soruyu çözerken Muhacir ve Ensar kavramlarını dikkate alınız.

3. İslam Devleti'nde Hz. Muhammed döneminde merkezi otorite tam olarak sağlanmışken, Hz. Ebubekir'in halifeliğinin ilk yıllarında, dini ve siyasi otoritesi İslam dünyasının tümünde kabul görmemiştir.

Bu durum üzerinde;

- I. yalancı peygamberlerin ortaya çıkması,
- II. zekat vermek istemeyen bazı Arap kabilelerinin isyan etmesi,
- III. Kur'anı Kerim'in, sure ve ayetlerinin bir araya getirilmesi

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Çözümlü Soru

4. İslam öncesi Arap toplumunda görülen;

- kabileler arasında mücadelelerin olması,
- kölecilik anlayışının hakim olması,
- kadının toplumda yerinin olmaması

durumları aşağıdakilerden hangisinin göstergesi **olamaz?**

- A) Şiir ve edebiyatın geliştiğinin
- B) Güçlü bir merkezi otoritenin olmadığı
- C) Siyasi ve sosyal mücadeleler yaşandığının
- D) İnsan haklarının gelişmediğinin
- E) Toplumsal eşitlik anlayışının olmadığı